

„MÉLYSZEGÉNYSÉG ÉS SZOCIÁLIS MUNKA” címmel szakmai beszélgetést szervezett a Szociális Szakmai Szövetség a Jász-Nagykun-Szolnok Megye Esély Szociális Közalapítványa Regionális Szellemi Forrásközpont, a Magyar Szegénységellenes Hálózat együttműködésével és a Budapest Bank támogatásával. A szakmai fórum Szolnokon, 2009. szeptember 29-én, 19 fő részvételével került megrendezésre. A szakmai fórumon felkért hozzászólóként Pataki Éva, Vajda Zsolt vett részt. A beszélgetést Dr. Nagyné Varga Ilona moderálta.

A találkozás célja az együttgondolkodás volt a legszegényebb térségek és a mélyszegénységben élő emberek szociális védelméről és a segítség lehetőségeiről, valamint arról, hogy a szociális munka mit tud tenni a legszegényebbekért.

Gondolatébresztésként elhangzott, hogy a szociális munka álljon a legkiszolgáltatottabbak és legszegényebbek mellé, de az látható, hogy éppen ott van komoly eszközhiány, ahol a legnagyobb szükség lenne rá, melynek számok oka van (társadalmi környezet, jogszabályi háttér, az intézmény fenntartók).

A szociális szakma körül számos veszély csoportosul: az egyik, hogy a segítő szerepek mellett olyan igény és elvárás rendszer is megfogalmazódik, mely inkább a különböző eljárási- és utasítási rendekre fekteti a hangsúlyt, melyekkel a szegénységet és a legszegényebbeket kellene kordában tartani. Terepenként ennek módjai és útjai rendkívül változók. Az tapasztalható, hogy a körülmények „kiszolgálása” sokszor a kliensek rovására megy.

Elhangzott, hogy az egyik településen a Szociális földprogram eredményes eszköznek mutatkozott a rendelkezésre álló szűkös források ellenére. Az adott programba 20 családot vontak be, és helyi sajátossága, hogy szociális intézmény koordinálja. A bevont családok nem rendelkeztek a föld megművelésének alapvető kézségeivel, így komplex képzést és életmód tanácsadás szolgáltatását is biztosították számukra. Kiegészítő szolgáltatásként igénybe vehetik a játszóházat, jogi tanácsadást, kirándulásokat és korrepetálást a gyermekek részére. Szociális munka elemeit is bevonták a mentorok által, akik feltérképezik a programban való benntartást gátló problémákat és segítséget nyújtanak azok megoldásában. A jelenlévők más hátrányosabb helyzetű településekről arról számoltak be, hogy a korábbi földprogramok nem érték el a céljukat, mert 1-2 év után kudarcba fulladtak, melynek hátterében a sorozatos lopások és a településen élők közötti mindennapos feszültségek álltak.

A szakmai beszélgetésen a résztvevő szakemberek beszámoltak olyan helyi példákról is, ahol a szegénységben élő helyzetének legnagyobb ellensége a munkalehetőség teljes hiánya. Ezt a

szociális munka eszköztárával nem lehet megoldani így sok esetben a fekete munka nyújt segítséget a családok számára, ami a szociális munkás számára egy dilemma helyzetet teremt. Hangsúlyt kapott a közösségi terek és programok szükségessége is, hisz ezek hiányában – elsődlegesen kisebb településeken- marginalizálódás folyamata felerősödik.

Több szakember is a nagyobb hangsúlyt helyezett az uzsora jelenségére, mely mindennapos a szegénység és mélyszegénységben élők körében. Sajnálatos módon az uzsora egy hiánypótló eszköz, mely egyértelműen csapdahelyzetet teremt, ahonnan szinte nincs visszaút. Szükséges lenne egy olyan legális eszköz, mely erre a hiányra adna adekvát választ és megoldást. Ennek kialakításához viszont társadalmi szolidaritásra és célzott szociálpolitikai eszközökre van szükség. Akik napról napra élnek, azoktól nem lehet elvárni, hogy tudatosan még megtakarítást is tudjanak felhalmozni, így képessé kell őket tenni erre a fajta szemléletváltásra. Ebben a szociális munkának lehetne nagyobb szerepe és feladata.

A programon elhangzott, hogy a szociális intézményeknek tovább kellene erősíteni az együttműködést a társszervezetekkel és a hatóságokkal, mert sok esetben az együttműködés hiánya súlyosan gátolja a segítségnyújtást.

Készítette: Kiss Balázs (3Sz)